

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 3/2014 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 9 § i semesterlagen för sjömän

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 29 april 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 9 § i semesterlagen för sjömän (RP 51/2014 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Sari Alho, arbets- och näringsministeriet

- ordförande Simo Zitting och jurist Sannaleena Kallio, Finlands Sjömans-Union FS-U rf
- vice verkställande direktör Hans Ahlström, Rederierna i Finland.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Regionförvaltningsverket i Södra Finland/Ansvarsområdet för arbetarskyddet
- Finlands Maskinbefälsförbund rf, Finlands Skeppsbefälsförbund rf och Rederierna i Finland rf
- fartygselektriker Turo Ihalainen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att semesterlagen för sjömän ändras. Det föreslås att den paragraf som gäller arbetstagares rätt att få sin semester eller en del av den framflyttad på grund av en period av arbetsoförmåga som infallit under semestern

föreslås bli ändrad så att rätten att få semestern flyttad ska gälla redan den första dagen då arbetstagaren är sjuk.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt 9 § i semesterlagen för sjömän har arbetstagaren rätt att flytta fram semestern eller en del av den, om arbetstagaren under semestern är arbetsoförmögen. Om arbetstagaren insjuknar ef-

ter att semestern har inletts, kan arbetstagaren flytta fram semestern först efter sju självriskdagar. Enligt propositionen ska bestämmelsen ändras så att arbetstagaren i fortsättningen har rätt att flytta fram semestern utan självrisktid också om arbetstagaren insjuknar och blir arbetsoför-

mögen under semestern. Framskjutning kräver att arbetstagaren själv begär att semestern flyttas fram och att det finns tillförlitliga uppgifter om arbetsoförmågan.

Syftet med propositionen är att semesterlagen för sjömän ska motsvara bestämmelsen om att flytta fram semester enligt semesterlagen för arbetstagare som trädde i kraft 2013. Bakgrunden till ändringen är EU-domstolens dom (C-78/11) enligt vilken en arbetstagare som tillfälligt blivit arbetsoförmögen under avlönad semester hade rätt att senare ta ut den del av semestern som sammanföll med arbetsoförmågan.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande kommentarer.

Alternering

För arbetstidsarrangemang förfogar finländska fartyg över ett alterneringssystem som avtalats genom kollektivavtal av arbetsmarknadsorganisationerna inom sjöfarten. Enligt det motsvaras en arbetsperiod alltid av en lika lång ledighet. De längsta arbets- och ledighetsperioderna är flera veckor långa. Om en arbetsperiod t.ex. varar fem veckor har arbetstagaren efter fem veckor till sjöss en lika lång ledighet i land.

Ledigheten består huvudsakligen av övertid och kompensationsledighet. Om den utjämnade arbetstiden och övertiden inte räcker, utökas ledigheten med intjänade semesterdagar så att arbets- och ledighetsperioderna blir lika långa.

Arbetssturer och ledigheter samt semester-, övertids- och kompensationsdagar i ledighetsperioderna antecknas i arbetslistor på fartygen. Kontroller av arbetarskyddet har visat att rederiernas praxis varierar stort i fråga om att anteckna övertids-, kompensations- och semesterdagar i arbetslistan. Variationen kan vara stor också på olika fartyg inom samma rederi. På vissa fartyg specificeras kompensations- och övertidsledigheter och semesterdagar som intjänats under arbetsperioderna så att det inte går att missa sig på typen av den aktuella ledigheten. Att döma av vissa fartygs anteckningar om ledigheter specificeras typen av ledighet inte per dag, utan arbets-

listan visar endast antalet lediga dagar av olika slag under ledigheten.

Arbetsgivaren ska enligt 30 § i semesterlagen för sjömän ha sådan bokföring över arbetstagarnas semestrar samt till dem betalda semesterlöner och semesterersättningar av vilken framgår tidpunkterna för semestrarna samt de grunder enligt vilka semesterns längd bestäms. I praktiken antecknas semesterdagarna och deras tidpunkt enligt erhållen utredning i semesterbokföringen ofta först i efterhand när arbetstagaren redan har hållit sin semester.

Framskjutande av semester

I alterneringssystemet varierar antalet semesterdagar som placeras i en ledighetsperiod enligt antalet intjänade lediga dagar, men enligt vad utskottet erfar är deras antal i ledighetsperioden sällan mer än sju semesterdagar. Enligt den gällande lagen har en arbetstagare som insjuknar under semestern rätt att framskjuta semestern till en senare tidpunkt först efter sju dagar av arbetsoförmåga. Därför har det i det rådande systemet inte spelat någon större roll för arbetstagaren om den dag som infaller under perioden av arbetsoförmåga är en övertids-, kompensations- eller semesterdag. Antalet utnyttjade och återstående semesterdagar har framgått efteråt av semesterbokföringen.

Efter den föreslagna ändringen har arbetstagaren på grund av arbetsoförmåga rätt att på begäran framskjuta semestern redan från den första dagen av arbetsoförmåga som sammanfaller med semestern. För att kunna utnyttja denna framskjutningsrätt måste arbetstagaren veta vilka av dagarna inom ledighetsperioden som är semesterdagar och vilka som är andra ledigheter.

För att lagändringen ska bli genomförd i praktiken finner utskottet det nödvändigt att arbetslistorna i anslutning till sjömannens alterneringssystem jämte bokföringen av ledigheter utvecklas och ändras så att listorna i samtliga fall tydligt visar i förväg vid vilken tidpunkt i ledigheten arbetstagarens olika typer av lediga dagar och semesterdagar infaller. Arbetsgivaren ska säkerställa att arbetstagaren vid behov i förväg får vetskap om tidpunkten för sin semester eller

en del av den också på annat sätt än genom arbetslistan på fartyget. Utskottet påpekar att enligt 10 § i semesterlagen för sjömän ska arbetsgivaren underrätta arbetstagaren om tiden för semestern senast två veckor innan semestern eller en del av den börjar.

Utskottet förutsätter att arbets- och näringsministeriet följer upp hur praxis för att anmäla och bokföra semester utvecklas samt säkerstäl-

ler att systemet är sådant att arbetstagarna får vetskap om semestern eller en del av den inom utsatt tid.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 12 juni 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tarja Filatov /sd
medl. Jari Lindström /saf
Eeva-Maria Maijala /cent
Elisabeth Naucclér /sv
Annika Saarikko /cent
Kristiina Salonen /sd

Arto Satonen /saml
Eero Suutari /saml
Maria Tolppanen /saf
ers. Markku Eestilä /saml
Laila Koskela /saf
Jukka Kärnä /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.